

Solna församlingsblad

NR 4 2018

Svenska kyrkan
SOLNA

**Anna-Maria
preppar:**

**Att förbereda
sig för kris är
ett sätt att öka
hoppet**

Volontär för sin egen skull
Sorg och förlust som arbete

Vad gör du när krisen kommer?

Jag såg den utomordentligt välgjorda svenska filmen *Den blomstertid nu kommer* på bio i somras. I den skildras hur Sverige utsätts för ett attentat som bland annat slår ut våra kommunikationer. Förutom att filmen både var underhållande och intressant så slogs jag av två saker. Det ena var hur absurdt det fortfarande känns att tänka sig lilla Sverige som ett slagfält. Det andra var hur synen på Svenska kyrkan som något evigt ännu råder. Den sammanlagda kontentan av detta blev att jag insåg att min naiva bild av det trygga Sverige och den allmänna naiva bilden av den stabila kyrkan definitivt hör ihop.

I våras skickade MSB ut broschyren "Om krisen eller kriget kommer" till alla i landet. Räck upp en hand om du genast tog till dig informationen och följde rekommendationerna i den! Det ÄR svårt att tänka sig ett Sverige i krig. Men är det någon som efter sommarens bränder kan säga att det känns osannolikt att de någonsin kommer att drabbas av en oväntad kris? Ett elavbrott? En översvämning? Journalisten och författaren Anna-Maria Stawreberg tycker att det minsta vi kan göra är att tänka över hur vi ska agera i en sådan situation. Om något händer och du inte får tag på familj och vänner kan det vara bra att alla vet vad som gäller, var ni ska samlas.

I *Den blomstertid nu kommer* beslutar man raskt, mitt under brinnande kris att samlas i kyrkan. Nej men så bra då, tänkte jag, att det råkade finnas en kyrkväktare där just då! Ja, alltså en volontär som är beredd att ge av sin tid för att kyrkan ska kunna vara en öppen fristad för alla. För kyrkväktarna Eva och Inger innebär volontärtiden i Solna kyrka mer trevliga möten än kriser som tur är.

Samhället liksom kyrkan är inget som självklart består för alltid. Det samhället och kyrkan kan göra kommer inte av naturen utan av människors vilja att samarbeta och att hjälpas åt. Kanske bör vi därtill lyssna lite mer på de som har kunskaper i de ämnen där vi inte själva är specialister. Att kunna ta till sig information är trots allt grunden för egen kunskap.

ANNA-LENA ARREBORN
Redaktör

anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

INNEHÅLL

4/2018

3. Skrivartävling

Vi vill höra de ungas bild av ett framtida Sverige!

4-5. Prepping för alla

Anna-Maria tipsar om hur du förbereder dig i oroliga tider.

6. Att leva nära tidens slut

Universitetslektor Lena Roos skriver om kristen apokalyptik

8-9. Volontärskap

Att ge av sin tid för andra - och för sig själv. Tre volontärer berättar.

10. Inre mission och kriminalvård

En läsning av Almqvists "Tre fruar i Småland".

12-13. Samtal med Lars Björklund

Författaren och sjukhusprästen Lars Björklund berättar om sitt arbete med hopp, sorg och förluster.

Dessutom:

7+11. På gång 14. Kontakt.
15. Kalendarium.

Solna församlingsblad

Nummer 4/2018 3 september.
Nästa nummer, 5/2018, delas ut
av PostNord 19 nov. Vid utebliven
tidning ring 08-546 646 34 så
skickar vi en tidning.

Utgivare: Solna församling
Box 1006, 171 21 SOLNA,
tel 08-546 646 34
Ansvarig utgivare: Niklas Lång

Redaktör: Anna-Lena Arreborn
Redaktionskommitté:
Anders Isacsson, Stefan Jämt-
bäck, Ingrid Blideman. Anna-Lena
Arreborn

Layout: Anna-Lena Arreborn

Tryck: Fyris Tryck
Distribution: PostNord

Upplaga: 42000 ex

Taltidning produceras av: Iris Media

Bild framsidan: Anna-Maria Stawreberg
fotad av Anna-Lena Arreborn

Redaktionen ansvarar för text och
bild där inget annat anges.

E-post: anna-lena.arreborn@
svenskakyrkan.se

SVERIGE 2028

SVT lät under våren alla riksdagspartiers partiledare hålla sitt "Tal till nationen" med fokus på hur de vill att Sverige ska se ut om tio år.

Du som är 13-18 år, hur skulle ditt tal låta? Eller hur ser dina funderingar om framtiden ut? Berätta hur du tror eller vill att Sverige ser ut om tio år.

Välkommen med dina skrivna tankar senast den 7 oktober, så deltar du i Solna församlings skrivartävling. Vinnaren utses av redaktionskommittén och belönas genom ett honorar på 3000 kr för publicering i nästa nummer av församlingstidningen.

Texten ska vara skriven i 12 punkter, med dubbelt radavstånd, på max 4 A4-sidor.

Skicka din text till anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se.

Tävlingen är öppen för alla födda mellan 1 januari 2000-31 dec 2005. Eventuell skatt betalas av vinnaren. Juryns beslut kan ej överklagas.

Prepping handlar om medmänsklighet

– Jag hade ingen aning om att det skulle komma ett sådant behov av information. Nu har många börjat förstå hur sårbara vi är, kanske särskilt i förhållande till klimatet. Vi börjar inse att vi kanske inte bara behöva öppna upp landet för klimatflyktingar utan att vi själva kan komma att bli klimatflyktingar.

Solnabon Anna-Maria Stawrebergs reportagebok *Prepping – att hoppas på det bästa, men förbereda sig på det värsta* kom ut hösten 2017.

Boken var inspirerad av hennes eget intresse för katastroffilmer och liv i skog och mark, men under arbetets gång märkte hon av en förändrad samtalston i landet. Prepping, alltså fenomenet att förbereda sig för en tänkt katastrof på olika sätt, gick allt mer från att vara en lite suspekt subkultur till något som människor generellt funderade kring.

Under våren skickade MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, ut broschyren *Om krisen eller kriget kommer*. Många levde nog fortfarande i tron att det fanns en större beredskap för att ta hand om invånarna än vad som faktiskt är fallet. Därtill har nya hot uppstått samtidigt som både vår praktiska och mentala beredskap gått ner.

– Det blev svårt när jag insåg att detta inte längre bara var ett spännande bokprojekt, utan att det fanns ett allvar bakom, berättar

Anna-Maria. Hur informerar man bäst utan att behöva skrämmas? Det funderade nog myndigheterna också över. Men nu har vi en situation där världen ser ut som den gör och oron är inte längre helt obefogad. För många är det provocerande att behöva tänka så men jag tror att det bästa man kan göra är att helt enkelt följa rekommendationerna, att lita på myndigheterna och att göra det man kan.

Vad är det då vi ska förbereda oss på? Är det klimatförändringar, cyberattacker, pandemier eller krig? Ja, allt det faktiskt.

– Det är svårt att säga vilken kris som är mest trolig, men helt klart är att vi som kan måste ta mer ansvar för oss själva så att samhällets resurser räcker till de svagare och till de som inte har kunnat förbereda sig. Det handlar inte om den starkes överlevnad eller om att sköta sig själv och strunta i andra. Snarare är det ett sätt att hushålla med samhällets resurser.

När Anna-Maria pratar om att ta ansvar för sig själv handlar det om ganska grundläggande saker, som att se till att ha mat hemma.

– Köp på dig lite extra konserver och torrvaror nästa gång du handlar. Det är inga konstigheter. Många av oss som bor i stan och har tillgång till affärer nästan dygnet runt är vana att kunna handla varje dag. Men det finns inga butiker som har lager för mer än några dagar.

Tanken att maten skulle ta

slut i matbutiken kan kännas främmande, men är egentligen inte alls långsökt. Vid ett elavbrott fungerar inte kassaapparater, frysdiskarna slutar fungera och kanske går det inte ens att öppna affärens elektroniska dörrar. En längre snöstorm kan göra att leveranser inte når fram. Anna-Maria menar att i ett sådant läge kan en timmas förberedande storhandling kännas som ett ganska billigt pris att ha betalat.

– Det får förstås inte bli så att man köper en massa mat som sedan måste slängas, det är ju inte hållbart. Men köp mer av sådant du ändå äter och ät det äldsta först, så att du hela tiden har ett fräscht lager. Det räcker med att bli liggande hemma i influensa en vecka för att känna att det var värt att ha mat i skåpen.

Anna-Maria tycker att det är viktigt att påpeka att det handlar om att vara solidarisk, att bära sin del av bördan och att hjälpas åt. Hon vill tvätta bort ”ensam är stark”-stämpeln från preppingen för vi kommer ändå att klara oss längre om vi hjälps åt. Men då måste man börja med sig själv.

– Om du inte har följt rekommendationerna och det sker en kris, då sitter du där hemma hungrig och frusen och utan information om vad det är som händer. Då är du inte mycket till hjälp för någon. Man måste ta hand om sig själv för att orka ta hand om andra.

Anna-Maria hänvisar till undersökningar som visar att vi

människor faktiskt har en tendens att hjälpas åt i kris, snarare än att börja tänka på oss själva. Detta har nog många upplevt även i mindre allvarliga händelser såsom tågförseningar. Plötsligt börjar man prata med varandra, kommer med tips och delar med sig.

– Vi måste ju tro på att vi fortsätter att vara medmänniskor även i en kris, säger Anna-Maria. Att lära känna sina grannar redan nu är ingen dum idé och kommer säkert att vara till nytta och glädje även utan någon kris. Och om något faktiskt händer är det ju jättebra att veta om det finns en läkare i närheten, kanske en präst eller kurator som kan prata med de som är rädda, någon som kan läsa sagor för barnen. Finns det en gemensamt lokal att samlas i så är det lättare både att samarbeta och att hålla värmen.

Precis som titeln på Anna-Marias bok skvallrar om så är hennes tanke att man ska förbereda sig på det värsta även om det förhoppningsvis aldrig händer. För Anna-Maria har förberedandet lett till både ökat hopp och lugn.

– Många undrar om jag inte har blivit räddare av att förbereda mig, men jag tror inte att det hjälper att stoppa huvudet i sanden. Jag tror att det bästa man kan göra, det är just att följa de rekommendationer som finns. Jag tar på mig bälte när jag åker bil. Jag har flytväst när jag är på sjön. Jag har de brandvarnare och brandsläckare som rekommenderas hemma. Jag tror ju inte att det börjar brinna mer bara för att jag köper en brandvarnare. Men jag mår bra av att veta att jag har tagit ansvar för min situation och att jag gjort vad som förväntas av mig. Gör det du ska, sen kan du släppa det ur tankarna.

TEXT: ANNA-LENA ARREBORN

Foto: Norstedts/Göran Segeholm

ATT LEVA NÄRA TIDENS SLUT

– ”När det händer, så kommer det hända mycket plötsligt. Och de som är förberedda på det är beredda. De som inte är det, har missat sin chans”. Så säger Christian Hovatter, en kristen prepper i den lilla staden Norwalk, Ohio i dokumentärfilmen *Hidden in America: Biblical preppers*.

Kristna preppers är en subkultur i det amerikanska samhället. Med andra preppers delar de övertygelsen om att en större katastrof är nära förestående och att man då inte kommer att kunna förlita sig på att samhället ska ta hand om befolkningens behov. Istället måste varje individ och familj kunna klara sig själva. Det innebär att man måste bygga upp förråd av förnödenheter för att kunna klara sig om samhället bryter samman, men även att man bör skaffa sig grundläggande färdigheter som kommer till nytta i en sådan situation: att kunna jaga, fiska, odla sin mat, göra upp eld, laga sina kläder och hantera vapen för att försvara de egna förråden.

När det gäller den kristna prepperskulturen så kopplas den till en kristen apokalyptik, en lära om en nära förestående sluttid, som har djupa rötter. I den tidiga kristendomen trodde de kristna att Jesus snart skulle komma tillbaka och att världen då skulle förändras i grunden. I Matteusevangeliet säger Jesus: ”Sannerligen, detta släkte skall inte förgå förrän allt detta händer.” Jesus beskriver att hans återkomst ska föregås av en tid av stort lidande. ”Folk skall resa sig mot folk och rike mot rike, och det blir hungersnöd och jordbävning på den ena platsen efter den andra.” (Matt 24:7) ”Ty det skall bli ett lidande vars like inte har funnits från världens början till denna dag och inte heller kommer att finnas.” (Matt 24:21) Därför varnar Matteus,

ska de troende vara vaksamma och ständigt beredda på Jesu återkomst och sluttiden.

Genom historien har det funnits olika kristna apokalyptiska rörelser, alltså rörelser som fokuserat på tron att slutstriden mellan ont och gott och den slutliga domen är nära förestående. Kristna preppers är helt enkelt en ny variant på samma religiösa idé. Kristna inom denna rörelse följer noga skeenden i världen, t ex via TV-program som *Prophecy News Watch*, där dagsaktuella händelser tolkas som tecken på att sluttiden är nära. Det innebär att krig och miljökatastrofer paradoxalt nog ses som tecken på något positivt, nämligen att Jesu återkomst närmar sig.

Vad är då sluttiden? På engelska kallas den oftast ”the Great Tribulation” (”Den stora prövningen”). Den förstås som en sju år lång tid av lidande då krig, farsoter, miljökatastrofer och annat lidande kommer att plåga mänskligheten. Vissa kristna apokalyptiker menar att de sanna kristna kommer att lyftas upp till himlen innan denna tid börjar för att besparas lidandet. Andra, och dit hör kristna preppers, menar att även de sanna kristna måste genomlida detta för att deras tro ska prövas.

Hur stor är då denna rörelse? Det är mycket svårt att avgöra, inte minst eftersom många kristna (och andra) preppers ligger lågt med sina förberedelser. Detta kallas ”being gray”, alltså att vara diskret och inte väcka uppmärksamhet. Tanken är att om katastrofen kommer så är det bäst att ingen vet att man har stora förråd för att undvika att bli invaderad av personer som inte är lika förberedda. Det gör att vissa preppers, även välbesökta bloggare, bara framträder

anonymt, eller om det träder fram offentligt, har delar av sina förnödenheter gömda på hemlig plats.

Hur rimmar då det med Bibelns många bud och liknelser om att älska och ta hand om andra människor i nöd? Eller att förlita sig på Gud, ungefär som när Jesus uppmanar de som följer honom att inte bekymra sig för hur de ska få mat att äta eller kläder på kroppen (Luk 12:22-34)? Mot sådana invändningar hävdar kristna preppers att Bibeln även är full av avsnitt då Gud uppmanar människor att förbereda sig för olika händelser, som när Gud beordrade Noa att bygga arken inför syndafloden. Dessutom, menar de, har alla haft möjlighet att ta del av Bibelns budskap om den stundande sluttiden och de som har lyssnat till det budskapet kan inte ta ansvar för att vissa inte har hörsammat varningen. Eller till exempel som den anonyma bloggaren som driver hemsidan ”The Christian Prepper” som menar att Gud har förutsett att det kommer att bli så, och hänvisar till Ordspråksboken 27:12: ”Den kloke ser faran och tar skydd, den oerfarne trampar på och får sitt straff.” Andra i sin tur, hävdar att man i första hand har ansvar för att se till den egna familjens behov, och citerar 1 Timotheusbrevet 5:8: ”Men om någon inte sörjer för sina anhöriga, i synnerhet den egna familjen, har han förnekat tron och är sämre än en som aldrig har trott.” Många kristna preppers arbetar också aktivt genom förkunnelse, nyhetsbrev, hemsidor, youtubekanaler och bloggar för att övertyga andra om den förestående prövningen, och att de bör vidta förberedelser.

Lena Roos,
Lektor i religionshistoria,
Uppsala universitet

Lär känna dig själv genom dina *drömmar*

I Solna församling kommer vi till hösten att ha en drömgrupp. Målet med drömgruppen, som använder sig av psykoanalytikern Montague Ullmans metod, är att deltagarna ska lära känna sig själva genom sina drömmar och därmed också bli öppna för sina existentiella frågor. En drömgrupp innebär att varje deltagare får stå i centrum en gång och då berätta om sina drömmar och få hjälp med att tolka dem av de övriga deltagarna.

– I ett drömarbete uppstår sympati, värme och närhet mellan deltagarna och en växande förståelse för sig själv och andra. Allt som sker och sägs i gruppen stannar naturligtvis inom gruppen, säger Eva Ogden som tidigare varit drömgruppsledare. Under hösten kommer drömgruppen att ledas av diakoner anställda i Solna församling.

Datum för höstens drömgrupp är: 12/9, 26/9, 10/10, 24/10, 7/11, 21/11 och 5/12. Första gången är en introduktion som är öppen för alla, därefter sker anmälan.

Kostnad: 200:- för sju gånger.

Om du är intresserad kan du kontakta Heléne Liljegren 08-546 646 68 eller Åsa Johansson Stridh 08-546 646 74.

Foto: Pixabay

Jourhavande **PRÄST**

AKUT SAMTALS- OCH KRISSTÖD

TELEFON 112

CHATT

DIGITALT BREV

[www.svenskakyrkan.se/
jourhavandeprest](http://www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest)

Svenska kyrkan

Kyrkans samtalsmottagning

för dig som behöver någon som lyssnar

Telefon 08-546 646 04

solna.samtalsmottagningen@svenskakyrkan.se

Telefontid fredagar 10.00-13.00

ATT GE AV SIN TID FÖR SIN EGEN SKULL OCH ANDRAS

TEXT OCH BILD: ANNA-LENA ARREBORN

Birgitta är en av Svenska kyrkans volonärer. Hon deltar i flera av Solna församlings aktiviteter såsom träffar för daglediga och gör därtill hembesök hos människor som behöver någon i vardagen. Hon berättar sin historia.

-Efter att vår son gått bort i en dramatisk olycka deltog jag i en sorgegrupp som kyrkan anordnade hösten 2014. Jag hade gått hos en psykolog en tid men det var först där i sorgegruppen som jag kände att jag nådde en vändpunkt och kunde gå vidare. När jag kände mig starkare insåg jag att jag hade fått så mycket stöd och så bra samtal att jag skulle kunna göra något för andra också.

Birgitta hade inte haft kontakt med kyrkan på många år men insåg nu att hon behövde den och att andra behövde henne.

– Jag märkte snart att det finns ett enormt behov i samhället i stort. Jag kunde också se att andra blev glada när de ser att någon ger av sig själv.

Kyrkans hus har blivit en fast punkt för många och kan för många äldre vara lättare att ta sig till än kyrkobyggnaderna. Här hjälper Birgitta till vid onsdagsträffarna, med soppa, sång och sällskap. Hon deltar även i bland annat dagträffar i Hagalunds kyrka. Många misstog henne i början för att själv vara präst och när de förstod att hon inte var anställd hände det att människor frågade henne varför

hon hjälpte till så mycket ändå.

– Jag kan inte bara sitta och titta på när någon behöver hjälp med att resa sig upp till exempel. Nej, jag är inte anställd, jag är medmänniska. Jag rycker in när jag ser behov, säger Birgitta. När någon undrar vad jag gör där vill jag bara säga ”jag är här för att jag tycker om er, jag tycker om verksamheten och jag vill ge något tillbaka till församlingen”.

Efter en tid frågade en diakon om Birgitta var redo att följa med på ett hembesök hos en kvinna som behövde stöttning och sällskap. Birgitta kände sig redo i det läget och har fortsatt med de träffarna på egen hand. Det har alltså blivit ett regelbundet uppdrag som hon har tagit på sig.

Birgitta tycker verkligen att hon får det hon behöver av mötena och umgänget, men det är egentligen inte i rollen som volontär, något hon tycker är slitigare än man kan tro.

– Det är svårt att vara en volontär när ditt uppdrag är att vara medmänniska. Många människor skriker efter hjälp. Det är helt andra saker än bara det andliga eller att vara sällskap utan det handlar om att överhuvudtaget kunna gå vidare i livet, det sociala och frågor om ekonomi. Då blir det svårt att sätta gränser för sig själv, menar hon.

Birgitta har insett att det behövs en stark organisation bakom en volontärförmedling. Många vill hjälpa men det behövs strukturer

för att det ska fungera så att inte volontärerna själva ”äts upp” av uppdraget.

–Det viktigaste är att det är tydligt vem som är uppdragsgivare, så att jag vet vem jag ska vända mig till för återkoppling och om jag själv behöver stöd, anser Birgitta. Det är också väldigt viktigt att alla kan regler och lagar. Att veta att man som volontär absolut inte får lägga sig i någons ekonomi till exempel. Det kan gå riktigt illa, även om man med goda avsikter bara vill hjälpa till. Där är det viktigt att veta vad man har befogenhet för.

Det finns många organisationer att engagera sig i, men Birgitta har valt församlingen.

– Jag skulle aldrig ta emot en krona för detta, avslutar hon. Det ger mig så mycket tillbaka.

Möjligheten att slinka in i en kyrka för en lugn stund, att tända ett ljus eller att för ett ögonblick känna hur historia och nutid smälter ihop är uppskattat av många. Eva och Ingela är två personer som ser värdet i detta och också vill ge möjligheten till andra. De arbetar därför ideellt som kyrkväktare sedan några år tillbaka.

Varje söndag mellan kl 14 och 16 är Solna kyrka öppen för besökare, året runt. Detta tack vare den grupp volontärer som tagit på sig uppdraget att tillgängliggöra kyrkan för allmänheten. Två av dem är Eva och Ingela. Båda två har funnit ett större värde i uppgiften än vad de hade anat.

– Jag ville engagera mig i något, men visste inte vad, säger Ingela när vi ses en regnig sensommarsöndag. Jag är själv ingen regelbunden gudstjänstbesökare men har en tro inom mig och ville göra något för församlingen och kyrkan. Jag har det i mig att jag vill hjälpa och ta emot människor. Men som en oväntad bonus - och det hade jag

inte förväntat mig innan - så har den här gruppen också gett mig nya vänner.

Även Eva såg uppdraget som en möjlighet att få kontakt med kyrkan på ett sätt som passade henne.

– Jag ville få möta människor men jag gör detta också för att vi ska kunna bevara våra kulturskatter, förklarar hon. Det är samtidigt ett sätt för mig att gå ner i varv, att ta in lugnet och det andliga emellanåt. Jag såg det som ett sätt att välkomna människor till kyrkan, och det är fortfarande det som tilltalar mig mest, samtidigt som lugnet här också ger mig något personligen.

Ingela berättar att söndagarna kan se väldigt olika ut. Mitt under vår intervju kommer en grupp på 60 personer in för ett besök i kyrkan och en rundvandring. Andra dagar är det knappt någon alls.

– Men ofta, säger Ingela, även på lugna dagar, kan man i efterhand minnas någon och känna att ”så bra att vi var där just för den

människan!”

Många kommer för att återse kyrkan de gifte sig i eller där de döpte sina barn, eller så är de blivande brudpar, nyblivna föräldrar eller någon som förlorat en anhörig som är runt och tittar för att välja kyrka.

– Ibland märker vi att någon kommer in bara för att sitta i stillhet en stund, då lämnar vi dem i fred, säger Eva. Andra är historiskt intresserade och ställer massor med frågor. Även turister kommer och jag har till och med fått användning av min spanska en gång.

Eva och Ingela är överens om att volontär är man både för sig själv och för andra.

– Jag har flera volontäruppdrag på olika håll nu som pensionär och har förmånen att göra något som känns bra, både för mig själv och för andra, menar Ingela.

Eva nickar och avslutar:

– Forskningen har rätt, man mår bättre själv när man gör något för andra människor!

Inre mission och kriminalvård

i Almqvists *Tre fruar i Småland*

Foto: Pixabay

”Jag är en person full av motsägelser, att reda dem alla är mig icke möjligt”. Så skrev Almqvist en gång om sig själv. Denna motsägelsefulla person, som provade på så många olika saker i livet, bland annat som ”grönåvåtare” i Värmland, författare, rektor, präst och journalist, upphör inte att fascinera mig. Hans litterära verk präglas av denna motsägelsefullhet vad gäller stil, temata och innehåll.

I förra numret skrev jag om *Drottningens juvelsmycke*, en roman som innehåller beskrivningar av Solna skog och kyrka. Den romanen är vildvuxen och typisk för den romantiska och poetiska berättarstilen. Romanens huvudperson Tintomara förkroppsligar på många sätt romantikens människotyp; gäckande, mystisk, gåtfull, mångtydig och svärfångad. Romanen *Tre fruar i Småland* som utkom 1842 skiljer sig stort från *Drottningens juvelsmycke*. Stilen är realistisk och innehållet politiskt, religiöst och radikalt. Men den vore inte skriven av Almqvist om den inte också rymmer poesi och mystik. Romanen berättar om det religiösa livet under 1830-talet, som präglades av innerlig väckelse med bibelfromhet och ett djupt socialt engagemang. Almqvists religiösa liv präglades av herrnhutismen med sin innerliga, djupt personliga och sensuella kristusmystik. Under

en period i sitt liv drogs han till andeskådaren Swedenborg. Under 1830-talet inspirerades han av den socialt engagerade kristendomen, som började växa fram och som så småningom började utveckla diakonin alltmer genom diakonisseanstalten Ersta genom föreståndarinnan Marie Cederschiöld. Den person som framför allt inspirerade honom till att skriva romanen *Tre fruar i Småland* var Emelie Petersen. Hon bodde på Herrestad i Kärda socken nära Värnamo och kallades ”Mormor på Herrestad” och var en av den svenska diakonihistoriens viktigaste gestalter. ”Hos henne förenades vad vi kan kalla Jesusmystik med ett ovanligt praktiskt handlag”, kan man läsa i verket *Sveriges kyrkohistoria*. Emelie arbetade med något som kallades ”inre mission”, som gick ut på att kombinera bibelstudium, och bön med praktiskt arbete för samhällets svaga, sjuka, fattiga och utstötta. Emelie samlade både herrskap och bönder, torpare och friherrinnor, som engagerade sig i arbetet. Vid samma tid pågick en serie stöldvågor och härjningar i Småland. Almqvist som under en period bodde utanför Jönköping lärde känna Emelie och fick också inblick i kriminaliteten i området. En fråga som uppkom och diskuterades utifrån stöldvågorna var ett så modernt ämne som kriminalvård och hur man bäst skulle rehabilitera brottslingar. Almqvists hållning i frågan är tydlig. Han ansåg att den bästa kriminalvården vilade på kristen

grund och att de kriminella skulle mötas med kärlek, så att de genom detta möte med det goda skulle omvända sig och genom detta bli en bättre människa. För att kunna genomgå denna förändring beskriver Almqvist i sin roman hur de kriminella fylls av djup ånger och avsky inför de brott man begått på följande sätt i *Tre fruar i Småland*:

” Ingen är brottsligare än jag... Guds son ser mig: hans ande vilar över mig...han har krossat mig. Jag har mördat...jag fördes själv till dödens branter. Gud slog mig. Jag andas. Jag känner en lust så god i mitt bröst. Hur kan Guds nåd vara så stor emot mig. Hur har Gud nu förvandlat allt åt mig?”

Det här liknar nådens ordning, som prästen och själavårdaren i Lund, Henric Shartau, predikade och blev känd för. Syndaren blir medveten om sin synd genom mötet med evangeliet, erkänner, ångrar sig och föds på nytt. I romanen beskrivs hur ”de tre fruarna” tillsammans med prästsonen Göran och informatorn Alexander skapar en trygg miljö, där de omvända brottslingarna sonar sitt brott genom arbete, bibelläsning och bön.

Almqvist för i romanen också fram tanken på att det här med att vara en kriminell eller brottsling egentligen inte är främmande för någon av oss. Genom vår mänsklighet skulle vem som helst av oss lätt kunna begå kriminella handlingar om vi råkar hamna i en svår situation eller i så kallat

dåligt sällskap. ”Rövarna är inte bara berättelsens bovar, utan också representanter för mänskligheten i stort” skriver Johan Svedjedal i sin stora Almqvistbiografi.

Vi vet ju att Almqvist själv var en människa som ständigt levde i ett gränsland. Han ville pröva den fria kärleken. Han ifrågasatte äktenskapet i *Det går an* och i samband med att den romanen hade kommit ut blev han kallad till domkapitlet som ansåg att han var olämplig som präst varpå han tvingades till tjänstledighet med tid för självprovning. Till slut anklagades han för att ha förgiftat ryttmästare von Scheven med arsenik i havresoppan, vilket fick honom att tvingas gå i landsflykt 1851. Han återvände aldrig till Sverige, utan dog i Bremen 1866.

Hur togs då romanen *Tre fruar i Småland* emot? Recensenterna i Sverige var splittrade i sitt omdöme och de flesta negativa. Däremot togs den väl emot i Tyskland, där romanen översattes och även i Finland skrev Zacharias Topelius en positiv recension i Helsingfors tidningar.

Johan Svedjedal sammanfattar sitt inryck av romanens innehåll på följande sätt:

”Sympatierna ligger hos kvinnorna, medelklassen, kristendom och reformsträvanden, medan förlorarna finns bland aristokratin, äldre män, företrädare för en civilisation inriktad på hämnd, straff och stelnad moral” (s. 43 i ”Frihetens rena sak” av Johan Svedjedal). Inte så konstigt att så många var kritiska och negativa i mötet med denna radikal och utmanande roman som ju kom ut 1842 med detta tema. När jag läser romanen idag slås jag av hur Almqvist på ett underhållande och poetiskt sätt tar upp och gestaltar eviga frågor om livet, tron och vad det är att leva som människa på denna jord. Mycket har hänt och förändrats sedan den skrevs, men den är fortfarande läsvärd, inte minst som en källa till kunskap om ett Sverige som är både långt borta och nära.

ANDERS ISACSSON

Katekumenat – samtalsgrupp om kristen tro

Är du nyfiken på kristen tro eller vill du fördjupa ditt andliga liv? Kanske vill du döpas eller konfirmera dig som vuxen?

Katekumenat kommer av det grekiska ordet katechoumenos som betyder ”en som undervisas”. Här delar vi med oss av livets erfarenheter och kopplar dem till den kristna tron. Vi som leder gruppen är präster och teologistuderande.

Vi träffas onsdagar med start den 5/9 kl 17.30 i Kyrkans hus, Skytteholmsvägen 14. Kl 19 firar vi en enkel gudstjänst i kapellet som man är välkommen att delta i.

Frågor och anmälan till Ann-Sofi Furegård Sandberg och Anders Isacson.

Sverigefinsk höst i Solna-Sundbyberg

9/9 kl 11 Tvåspråkig mässa i Sundbybergs kyrka

7/10 kl 15 Finskspråkig Gudstjänst i Hagalunds kyrka med Pekka Turunen

3/11 kl 16 Tvåspråkig andakt på Allhelgonadagen i Lötsjökapellet, Sundbyberg

11/11 kl 15 Finskspråkig Gudstjänst i Sundbybergs kyrka med Pekka Turunen

18/11 kl 15 Allsång på finska i Hagalunds kyrka

Pilgrimsvandringar i höst

Bli pilgrim för en dag! Vi vandrar bland annat Ingegerdsledens dagsetapper genom vackert kulturlandskap. Vi kommer att gå i lugnt tempo och stanna för kort rast varje timme, dessutom tar vi en ordentlig matrast och äter vår medhavda matsäck.

Medtag matsäck, vatten och bra vandringskor.

I höst vandrar vi 29–30 september, 28 oktober samt 17 november.

Anmäl dig via hemsidan: svenskakyrkan.se/solna eller kontakta: Lotta Lundberg lotta.lundberg@svenskakyrkan.se eller 073-461 21 09

Relation, identitet och livsmening – förlustens tre sidor

Foto: Gustaf Hellsing/IKON

Den 6:e september kommer författaren och sjukhusprästent Lars Björklund till Solna församling och berättar på temat *Det som ger hoppet liv – hur kan man leva vidare efter en svår förlust*. Redaktionskommitténs Stefan Jämtbäck fick en pratstund med honom med anledning av detta.

Vad är det viktigaste jag som vän till en sörjande som nyligen har förlorat en nära anhörig kan göra?

Det är att hålla kvar kontakten. Att inte plötsligt försvinna bort. Att tåmodigt höra av sig men inte kräva något, utan försöka tänka att det viktiga är att jag hör av mig och orkar med att det inte händer så mycket. För jag tror att det största hotet i sorgen är att bli övergiven, att det blir för ensamt.

Så det är relationen som är det viktigaste?

Ja, och sen kan man ibland fråga om det är någonting man kan hjälpa till med. Och då är det ofta praktiska saker som kan vara till väldigt tröst. Men att man i övrigt undviker att aktivt trösta.

Ja, finns det mer man bör undvika att göra och säga?

Det är olika nivåer på problemen, tänker jag. Det finns problem där vi kan trösta, där vi ser lösningar. Men sen finns den här djupa sorgen och då har vi inget att komma med, kan man säga. Och då är trösten ingenting man

ger utan något som blir till. Ofta sker det i mötet med en människa som ser, lyssnar och bekräftar.

Ser du inbyggda mekanismer i människan som hjälper oss att hantera det akuta i en förlust?

Ja, man kan lita rätt mycket på att människor klarar det här. Även om de säger att de inte gör det så finns det en väldigt överlevnads-kraft.

Jag tänker på en textrad i psalmen Blott en dag: ”Som din dag, så skall din kraft ock vara.” Tror du på det?

Ja, det tror jag på. Även när man inte upplever det. Man kan själv känna att ”Jag orkar inte!”, men det är ett känslouttryck. Man kan höra människor som sitter på akuten säga så, och så plötsligt packar de sin väska och...

Och så har de orkat?

Ja, så har de orkat. Och det blir ibland en liten paradox. ”Jag orkar ingenting”, kan någon säga som just har tagit sig till mitt samtalsrum. Då är utsagan inte sann, men det är viktigt då med någon som orkar bekräfta känslan. Det handlar om att bekräfta svaghet utan att ta ifrån styrkan.

Tar sig människor oftast kontakt för samtal på eget initiativ eller efter råd från någon annan?

Det vanliga är att människor själva söker. Och sedan finns det de som blivit rekommenderade att göra det. Men då kan det bli lite tokigt ibland eftersom de då kan ha ställt

upp bara för den andres skull.

Det finns en sång av Kenneth och Ted Gärdestad där det står: ”I den stora sorgens famn finns små ögonblick av skratt.” Kan du känna igen det där med skrattet eller leendet mitt i sorgen?

Ja, absolut. Det hänger ihop med att sorgen har alla känslor. Det är depressionen som tappar skrattet. Den är enkänslig, medan sorgen har alla känslor. Och då är det mötet som genererar skrattet, tror jag, för mötet är möjligt även i den djupaste sorgen. Kanske inte i den akuta sorgen, men efter bara en liten tid kan det finnas plats för skratt.

Mötet, ja. Det får mig att tänka på versslutet i den sången: ”...så vi när varandra.” Finns inte skrattet ofta även i minnena?

Ja, efter en tid om inte den här händelsen är för traumatiserande, för då blockerar den ofta just minnena. Man fastnar liksom i olyckshändelsen eller sjukdomsförloppet. Men får vi tillgång till minnena så minns vi också det roliga.

Läker tiden alla sår?

Nej, inte i den meningen att ärren försvinner. Och skadan kan också bli kvar, tror jag. Men någonting läker i den meningen att man fortsätter att leva, och kan ha upplevt från början att det gick inte men nu går det. Men det blir en schablon att säga att tiden läker sår. Tiden gör i alla fall ett jobb

med oss. Och det är att den förändrar perspektiven. Vi märker att det faktiskt går.

Ser människors sorg annorlunda ut idag än för 40 år sen?

Sånt här är svårt att svara på, eftersom det inte finns forskning och ordentligt belägg för det man säger. Men svaret på förlusten tror jag alltid har sett ut på ett visst sätt. Förlorar man något som är viktigt för en så tappar man fotfästet. Vi svarade nog mer kollektivt på förluster tidigare, medan vi idag svarar mer individuellt. Så den sörjande är mer ensam idag.

Hur menar du att vi svarade mer kollektivt förut?

Man visste om när grannen drabbades, man visste om varann. Det var fler besökare på begravningar, det minskar. Man gick på begravningar av respekt, även om man själv inte sörjde. Och det var vanligare att man tog kontakt och hörde av sig. Längre tillbaka gjorde man även sorgen mer synlig, med sorgband till exempel. Jag tror att när min farmor dog så bar mamma till och med sånt där svart flor framför ögonen, på begravningsdagen i alla fall. Man såg de sörjande ute i samhället på ett annat sätt än idag.

Har den förändringen påverkat vår möjlighet att bearbeta sorg?

Ja, det är en misstanke, eller kanske snarare en spaning. Vi behöver riter och symboler för att hantera våra händelser och vi har förlorat en del av det, tror jag. Det betyder att många sörjande blir vilsna och väldigt ensamma. Samtidigt kunde det finnas ett inslag av kollektivt tvång i det där gamla, att man skulle sörja fast man kanske inte gjorde det så mycket.

Ja, jag har hört flera äldre prata om det där. Att de kunde undvika sammanhang de annars brukade besöka för att människor där ofta hade synpunkter på hur de sörjde. Är det vanligt?

Ja, det tror jag var vanligare förr. Man förväntade sig en sorg. Jag har skrivit två böcker tillsammans med en annan sjukhuspräst som heter Kerstin Dillmar. Och i vår senaste bok har vi hittat på uttrycket *sorgens triangel*, där sorgen har tre viktiga sidor när det gäller vad man förlorar. Det första är att man förlorar en relation. Någon

som man tycker om eller lever nära dör. Det andra är att man förlorar sin identitet. Det behöver inte handla om förlusten i ett dödsfall, utan kan vara att man förlorar ett jobb, eller tvingas fly från sitt land. Det tredje, och kanske största hotet, är att man förlorar själva livsmeningen. Och då är det så att om det är en relation som försvinner, men jag har kvar min identitet och min mening med livet, då är sorgen inte så hotfull. Den kan till och med bli något som fördjupar och gör mig mer varsam som människa. Men förlorar jag alla tre - relationen, identiteten och meningen - då blir sorgen eller förlusten en katastrof. Så är det ofta när ett barn eller en livskamrat försvinner från oss, men även människor som flyr från sina länder kan på samma sätt förlora allt. Och har man då bilden att alla ska sörja på samma sätt så blir det fel. Det var dit jag ville komma. I vissa fall, till exempel om någon varit dement eller sjuk under kanske tio år, kan ett dödsfall till och med bli en lättnad. Den kan vara svår att tala om. Och att man är tacksam över att någon fått dö.

Apropå det här med förväntningar, finns det något som brukar förvåna människor som hamnar i sorg?

En del kan säga "det är konstigt att jag inte gråter". "Jag trodde jag skulle bli mer ledsen". Men också det omvända: "Jag trodde inte det här skulle vara så djupt, men jag är så ledsen." Man överraskas av sina känslor, för dem kan man inte förutse, eller öva på innan.

Det här att man kanske inte gråter så mycket som man förväntade sig, kan det vara en del av nödvändiga mekanismer som tillåter oss att inte behöva ta in allt på en gång?

Det kan det vara, men så kan man också generellt se två olika sätt att sörja. En del människor sörjer väldigt emotionellt, medan andra sörjer mer instrumentellt. Sätter igång och städar eller ordnar med saker. Och i det emotionella är tårarna självklara, medan de inte är det i det andra. Det är olika, men sorgen kan vara lika stark för det. Och där kan jag känna ibland att jag har ett pedagogiskt uppdrag att berätta att även den som inte gråter sörjer. Bland barn i sorg är det rätt vanligt att de inte gråter. De är ofta mer instrumentella, och grejar

Foto: Regina Clevehorn

med saker.

Tack för det här samtalet. En sista fråga bara. Vad är det finaste i ditt arbete, för dig?

Det är nog upplevelsen av att de här mötena blir på riktigt. Det blir en väldigt stark livs- och verklighetskontakt utan hyckleri och falskspel. Det är också ett utsatt arbete i och med att man känner av sin egen svaghet. Man behöver bra uppbackning. Men det finaste är verklighetskontakten. Att nu är vi här. Verkligen.

EN KVÄLL OM SORG

Kvällen inleds med att Lars Björklund, kaplan vid Sigtunastiftelsen, sjukhuspräst och författare till många böcker om sorg och sorgbearbetning föreläser på temat "Det som ger hoppet liv - hur kan man leva vidare efter en svår förlust". Under kvällen kommer även församlingens präster och diakoner berätta om vilka möjligheter som erbjuds för att få hjälp och stöd i just din sorg. Kvällen är kostnadsfri och du blir bjuden på fika.

TID: torsdagen 6/9 kl 18
PLATS: Kyrkans hus,
Skytteholmsv. 14

Kontakt

Solna församling Telefon och e-post

Box 1006, 171 21 Solna

Besöksadress: Kyrkans hus, Skytteholmsvägen 14, vid Solna centrum.

Vardagar 9-16, lunchstängt 12-13

solna.forsamling@svenskakyrkan.se svenskakyrkan.se/solna

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Reception och upplysningar

08-546 646 00. Fax: 08-27 02 19
solna.reception@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP OCH VIGSEL

08-546 646 10. Tel tid 9-12, 13.30-14.30. Fredagar endast 9-12.

Ingrid Ledin

ingrid.ledin@svenskakyrkan.se

Ann-Catrine Wikerfelt

ann-catrine.wikerfelt@svenskakyrkan.se

KYRKOHERDE

Niklas Lång 08-546 646 35
niklas.lang@svenskakyrkan.se

KOMMUNIKATION

Anna-Lena Arreborn 08-546 646 34
anna-lena.arreborn@svenskakyrkan.se

Stefan Jämtbäck 08-546 646 47
stefan.jamtback@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Jenny Bergman 08-546 646 69
jenny.bergman@svenskakyrkan.se

Marie Fransson

marie.c.fransson@svenskakyrkan.se

Ann-Sofi Furegård Sandberg

08-546 646 81
ann-sofi.furegard.sandberg@svenskakyrkan.se

Anders Isacson 08-546 646 63
anders.isacson@svenskakyrkan.se

Anders Mattsson 08-546 646 91
anders.mattsson@svenskakyrkan.se

Tore Skytén 08-546 646 24
tore.skyten@svenskakyrkan.se

Hannah Lundberg Smith

08-546 646 86
hannah.lundberg.smith@svenskakyrkan.se

Sara Sundlo

sara.sundlo@svenskakyrkan.se

Anne-Christine Yström

08-546 646 48
anne-christine.ystrom@svenskakyrkan.se

DIAKONER

Marie Corbell 08-546 646 94
mia-marie.corbell@svenskakyrkan.se

Lena Ekesryd Sjödin
lena.ekesryd-sjodin@svenskakyrkan.se

Andreas Högenå 08-546 646 57
andreas.hogena@svenskakyrkan.se

Åsa Johansson Stridh 08-546 646 74
asa.johansson.stridh@svenskakyrkan.se

Heléne Liljegren 08-546 646 68
helene.liljegren@svenskakyrkan.se

Peter Nygren 08-546 646 75
peter.b.nygren@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

Alwar Almkvisth 08-546 646 54
alwar.almkvisth@svenskakyrkan.se

Lars Artborg 08-546 646 55
lars.artborg@svenskakyrkan.se

Helena Eliasson 08-546 646 56
helena.m.eliaasson@svenskakyrkan.se

Lotta Holmberg Larson 08-546 646 51
lotta.holmberg.larson@svenskakyrkan.se

Jörgen Lindström 08-546 646 38
jorgen.lindstrom@svenskakyrkan.se

Alexander Lundberg 08-546 646 53
alexander.lundberg@svenskakyrkan.se

Marcus Torén 08-546 646 49
marcus.toren@svenskakyrkan.se

SJUKHUSKYRKAN KAROLINSKA

Expeditionen 08-517 740 73

Sjukhussjälavårdare/diakoner
Åsa Högman 08-517 722 16
asa.i.hogman@sll.se

Malin Samzelius 08-517 740 73
malin.samzelius@svenskakyrkan.se

Lena Denke 08-517 740 53
lena.denke@svenskakyrkan.se

Sjukhussjälavårdare/präster
Ritva Nevalainen Olsson
08-517 740 55
ritva.nevalainen-olsson@sll.se

Mona W Lindberg 08-517 735 12
mona.westerlund-lindberg@sll.se

Carl-Axel Sköldeberg 08-517 731 45
carl-axel.skoldeberg@sll.se

PEDAGOGER

Församlingspedagog
Lotta Lundberg 08-546 646 46
lotta.lundberg@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent
Axel Kroon
08-546 646 92
axel.kroon@svenskakyrkan.se

Simon Falk Ehrén
08-546 646 85
simon.falk-ehren@svenskakyrkan.se

Ungdomsassistent
Isak Denholt 08-546 646 59

FÖRSKOLAN

Förskolechef
Renata Rams 08-546 646 61
renata.rams@svenskakyrkan.se

Kyrkans öppna förskola
Kyrkans hus, 08-546 646 40

Kyrkans öppna förskola
Solvändan, Fridensborgsv 110
08-546 646 23

Förskolan i Huvudsta gamla slott
Huvudsta strand 08-83 96 23

Förskolan Glädjen
Himlabacken 3,
08-546 646 13 (Stjärnan)
08-546 646 14 (Månen)
08-546 646 65 (Solen)
Förskolan Näckrosgården
Råsundavägen 147, 08-82 49 35

FÖRSAMLINGSCHEMSVÄRDAR

Margareta McLaughlin
08-546 646 64
margareta.mclaughlin@svenskakyrkan.se

Stefan Johansson 08-546 646 21
perstefan.johansson@svenskakyrkan.se

KANSLI

Ewa Engman, administrativ chef
08-546 646 36
ewa.engman@svenskakyrkan.se

Ann-Marie Almqvist, ekonomiassistent
08-546 646 26
ann-marie.almqvist@svenskakyrkan.se

Jan Blom, löneassistent
08-546 646 32
jan.blom@svenskakyrkan.se

Håkan Johanson, utrednings-
sekreterare, 08-546 646 42
hakan.johanson@svenskakyrkan.se

Anita Eriksson, kamrer
08-546 646 41
anita.eriksson@svenskakyrkan.se

Victor Malmström, fastighetsskötare,
08-546 646 70
victor.malmstrom@svenskakyrkan.se

Göran Ridnert, fastighetsförvaltare
och tf förste vaktmästare
08-546 646 82
goran.ridnert@svenskakyrkan.se

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

Kaplangården, Prostvågen 10
171 64 Solna
Bokning av gravsättning och
borgerlig begravning
Kyrkogårdsexpedition
08-546 647 00 kl 9-12
Fax: 08-546 647 50
solnakyrkogard@svenskakyrkan.se

KYRKOR

Råsunda kyrka, Förrådsgatan 26
08-27 01 65
Vaktmästare
08-546 646 29

Hagalunds kyrka, Hagalundsgatan 6
08-83 14 62
Vaktmästare Lars Calén
08-546 646 83
lars.calen@svenskakyrkan.se

Solna kyrka, Prostvågen 14
08-33 62 71 säkrast kl 8-9.30
Vaktmästare Lydia Lindmark
lydia.lindmark@svenskakyrkan.se
08-546 646 76

Bergshamra kyrka
Rådjurstigen 9, 08-85 31 82
Vaktmästare Michael Tsegay
Se nedan:
Vaktmästare Kyrkans hus
Michael Tsegay
08-546 646 95
michael.tsegay@svenskakyrkan.se

ULRIKSDALS SLOTTSKAPELL

Bokning för vigsel och dop i
Ulriksdals slottskapellet:
Ulla-Britt de Marchi 08-402 63 63
ulla-britt.de.marchi@royalcourt.se

ÖVRIGA LOKALER

S:t Martins stall, Prostvågen 17
Huvudsta gamla slott, Huvudsta
strand

FÖRTROENDEVALDA

Solna kyrkoråds presidium
Eva Gustafsson 073-383 51 10
eva.k.gustafsson48@gmail.com

Thomas Wallin 08-83 91 90
thomas.tson.wallin@gmail.com

Claes-Gunnar Bidebo
076-22 85 490
claesbidebo@live.se

SVERIGEFINSKT ARBETE

Helena Eliasson (se musiker)

KYRKANS HUS

Skytteholmsvägen 14.
Tel 08-546 646 00.

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

mån-ons & fre kl 9-15 (12-12.30 lunchstängt)
tors kl 9-13.

Lekrum, skapanderum, sångsamling, fika till försäljning, möjlighet att värma medhavd mat.

FÖRSAMLINGSKÅREN

Program som inleds med kaffe. 25/9 kl 13 Kyrkosyn – organisation, framtid. Niklas Lång, kyrkoherde
9/10 kl 13 Esters bok – boken utan Guds namn. Mats Ekström, präst, kyrkomusiker

23/10 kl 13 MR - mänskliga rättigheter enligt FN. Ewa Holmqvist, Solna församlingskår
6/11 kl 13 För ett tecken för vår tro – symboler i Stockholms kyrkor, Göran Kåring, präst, FD
20/11 kl 13 Tankar till tröst inför Domsöndagen. Bengt Thurfjell, präst, psykoterapeut. Programmen är öppna för alla men vill man bli medlem är årsavgiften 80 kr inklusive medlemstidning. Ordförande: Birgitta Lindström, tel 08-82 31 48.

MÄSSA VID KÄLLAN

Tisdagar kl 20.

ONSDAGSTRÄFFEN

Varje onsdag från 5/9 kl 12.30. Andakt, soppa, musik och samvaro.

KATEKUMENAT

Samtalsgrupp om kristen tro. Onsdagar kl. 17.30, start 5/9. Ann-Sofi Furegård Sandberg och Anders Isacson.

GUDSTJÄNST

Onsdagar kl 19

STICK- OCH VIRKKAFÉ

6/9, 20/9, 4/10, 13/10, 15/11, 29/11.

kl 16-18 till förmån för vårt internationella arbete. Info: Åsa Johansson Stridh

FILMKVÄLL

1/11 kl 19. Fika från 18. Efterföljande samtal.

BERGSHAMRA KYRKA

Rådjursstigen 9.
Tel 08-85 31 82.

GUDSTJÄNSTER

Alla öndagar kl 11.
14/10 kl 11 Gudstjänst med

små och stora, Bibelutdelning.

ÖPPEN KYRKA

Onsdagar udda veckor
kl 13-15.

Kyrkan och församlingssalen är öppen för ljusständning, fika och samvaro.

MUSIK MITT PÅ DAGEN

12/9 kl 13 Pauline Burke-Clason, harpa
10/10 kl 13 Claes Wahlroth, flöjt o sång, Lotta Holmberg Larson, piano och orgel
7/11 kl 13. Petrus Eurell, saxofon, Lotta Holmberg Larson, piano och orgel

MÄSSA I TAIZÉANDA

Tisdagar jämna veckor (start 4/9) kl 19. Fika från 18.

HAGALUNDS KYRKA

Hagalundsgatan 6.
Tel 08-83 14 62.

GUDSTJÄNSTER

Alla söndagar kl 11.

HAGALUNDSTRÄFFEN

Varje torsdag kl 13-15 från och med 30/8. Öppet hus, café, öppen kyrka för stillhet och bön. Möjlighet till samtal med diakon.

LUNCHMUSIK

4/9, 18/9, 16/10, 30/10, 13/11 kl 12.

LÖRDAGSMUSIK

15/9, 22/9, 13/10 kl 16

FINSK GUDSTJÄNST

7/10 kl 15

FINSK ALLSÅNG

18/11 kl 15

RÅSUNDA KYRKA

Förrådsgatan 26.
Tel 08-27 01 65.

GUDSTJÄNSTER

Alla söndagar kl 11. Särskilt program:

23/9 kl 11 Dopfest.

30/9 kl 11 Gudstjänst med små och stora.

21/10 kl Gudstjänst med små och stora, Bibelutdelning.

4/11 Gudstjänst med små och stora.

UNGDOMSMÄSSA

23/10 kl 19.

SOLNA KYRKA

Prostvägen 14. Tel 08-33 62 71.

HÖGMÄSSA

Alla söndagar kl 11.

MUSIK

23/9 kl 16. Hovsångare Karl-

Magnus Fredriksson. Marcus Torén, orgel

21/10 kl 16. Orgelkonsert. Marcus Torén.

11/11 kl 16. Orgelkonsert. Karin Krigsman.

ALLHELGONA

Se särskild ruta här intill.

SJUKHUSKYRKAN

Karolinska universitetssjukhuset, Solna. Eugeniavägen 3. Tel 08-517 740 73. Vi finns nu i lokaler med ingång från entréhallen på sjukhuset.

SOLVÄNDAN

Fridensborgsvägen 110.

KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA

Tel: 08-546 646 23 (OBS dålig mottagning, lämna gärna ett röstsvaret om vi inte svarar).

Lekrum, skapanderum, sångsamling, fika till försäljning, möjlighet att värma medhavd mat.

mån kl 9-15, 0-5 år

tis kl 9-15, 0-5 år

onskl 9-15, 0-1½ år

tor kl 9-13, 0-9 mån

fre kl 9-15, 0-5 år

Vi samarbetar med

SENSUS

I alla fyra kyrkor firas gudstjänst eller högmässa varje söndag kl 11. Brödet vid nattvarden är alltid glutenfritt. I Råsunda och Bergshamra är nattvardsvinet alkoholfritt.

ALLHELGONA 2018

2 NOV

Solna kyrka är öppen kl 16-18 för ljusständning. Stilla orgelmusik. Präst och diakon finns på plats.

3 NOV

kl 9.30-11. Ulriksdals begravningsplats. Musik, kaffe, diakon på plats.

kl 9.30. Minneslundan, Solna kyrkogård. Gudstjänst.

kl 11. Solna kyrka. Gudstjänst.

kl 12. Solna kyrkogård. Vandring med guide.

Mer information

Du hittar alltid de senaste ändringarna och aktuell information om gudstjänster och verksamhet på:

svenskakyrkan.se/solna
Facebook (Solna församling)
Annons i Mitt i Solna

**Svenska kyrkan
är en del av landets
krisberedskap
i samverkan med andra
samfund, myndigheter
och organisationer.
Tack för att du som
medlem i Solna
församling
är med
och bidrar!**